

מקורות לשיעור על סימן פח - דין העלאת בב"ח ושאר איסורים

תלמוד בבלי מסכת חולין דף קד עמוד ב

אבל הכא - אי שרית ליה לאסוקי עוף וגבינה, אתי לאסוקי בשר וגבינה, ומיכל בשר בחלב דאורייתא.

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה כ

אסור להעלות העוף עם הגבינה על השלחן שהוא אוכל עליו גזירה פ משום הרגל עבירה שמא יאכל זה עם זה, אף על פי שהעוף בחלב אסור מדברי סופרים.

לחם משנה¹ הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה כ

[כ] אסור להעלות העוף על השלחן עם הגבינה וכו' משום הרגל עבירה שמא יאכל זה עם זה וכו'. ק"ק דבפי כל הבשר (דף ק"ד ב) אמרו אבל הכא אי שרית ליה לאסוקי עוף וגבינה אתי לאסוקי בשר וגבינה ומיכל בשר בחלב דאורייתא. ופירש"י אבל הכא אף על גב דלא איבעי לן למיגזר העלאתו אטו אכילתו איכא למיגזר העלאתו אטו אכילתו ואכילת בשר בהמה דכי מסיק להו היינו אכילה דאתי למיכלינהו בהדי הדדי ע"כ, משמע דאין לגזור העלאת דעוף אטו אכילתו אלא אטו העלאת ואכילה דבהמה, ודוחק לומר דמ"ש רבינו שמא יאכל זה עם זה קאי אאכילת בשר בהמה בגבינה ורבינו לא חש לפרש אלא סוף הגזירה דלשון זה עם זה משמע דקאי אעוף וגבינה שהזכיר.

לכך נראה דרבינו אינו מפרש כפירוש רש"י ז"ל אלא תירוץ הגמרא הוא דלא דמי לחלה דהתם לא גזרינן ח"ל אטו בארץ דהם שני מקומות אבל בחד מקום גזרינן, דהיינו עוף וגבינה אטו העלאת דבשר בהמה, וה"ה דהוה מצי גמרא למימר העלאת דעוף אטו אכילתו ואכילתו אטו אכילת בהמה אלא דחדא מנייהו נקט ולהכי רבינו נקט גזרה דשמא יאכל זה עם זה להודיענו דלאו דוקא נקט גמרא העלאת אטו העלאת דבהמה דהוא הדין העלאת אטו אכילה דעוף ועוף אטו בהמה כדכתיבנא :

מדברי ר"ג משמע כדעת הרמב"ם שגוזרים גל"ג לדעת אביי.

רבינו גרשום מסכת חולין דף קד עמוד ב

¹ ביוגרפיה - לחם משנה: ר' אברהם ב"ר משה די בוטון נולד בסלונקי בערך שנת ש"ה (1545), והיה תלמידו של ר' שמואל די מודינה (המהרשד"ם). הוא התחיל לכתוב את פירושו 'לחם משנה' על הרמב"ם לפני שהכיר את הפירוש 'כסף משנה', ורק כשהיה באמצע פירושו להלי תפילה הגיע לידי פירושו זה; מאז כתב רק דברים שהתחדשו לו מעבר לכתוב בספר כס"מ. הפירוש 'לחם משנה' נדפס עם רוב מהדורות הרמב"ם. ר' אברהם כתב גם קובץ תשובות בשם 'לחם רבי' (אזמיר ת"כ - 1660), וכן חידושים לכמה מסכתות, רובם לא נדפסו. נפטר בשנת שמי"ח (1588). השאיר אחריו בנים ותלמידים רבים שהיו לימים תלמידי חכמים ידועים.

ה"נ דגזרינן. כלומר דגזרינן העלאה אטו אכילה :

חידושי הרשב"א מסכת חולין דף קד עמוד א

גמ' רב אשי אמר כולה ר' עקיבא היא וה"ק כל הבשר אסור לבשל יש מהן מדברי תורה ויש מהם מדברי סופרים, והא דקתני במתני' גבי עוף ואסור להעלותו עם הגבינה על השולחן לאו למימרא דאכילתו דאורייתא אלא רב אשי מוקי לה כאביי דבסמוך דכולהו חדא גזרה היא וגזרה שמא יתנה באילפס רותח ומינה אתי לבשר בהמה דאורייתא, דאי לא הא לא קיימא הא. ודכותה הרבה בתלמוד, וגדולה מזו אמרו (שבת י"ז ב') גזרו על פתן משום שמנן ועל שמנן משום יינן ועל יינן משום בנותיהן, ולאו גזרה לגזרה הן אלא חדא היא דאי לא הא לא קיימא הא, וקיי"ל כרב אשי דבתרא הוא וחיה ועוף אינן מן התורה דסתמא כר"ע.

הר"ן מסביר מדוע החמירו בב"ח יותר משאר איסורים משום דלא בדילי אינשי מיניה. ולכן אף שק"ל שריחא לאו מילתא בבשר כשר עם נבלה, בלחם עם בשר בתנור אחד ריחא מילתא היא ואין לאוכלו עם גבינה.

הר"ן על הרי"ף מסכת חולין דף לב עמוד ב

מה שאין כן בבשר שחוטה שצלו עם בשר נבלה שאין ריחה וטעמה של נבלה נרגש בשחוטה כלל ועוד שאפשר שחומרא הוא שהחמירו בבשר בחלב יותר משאר איסורין דמשום דלא בדילי אינשי מיניה מפני שכל אחד היתר בפני עצמו החמירו בו יותר משאר איסורין כמו שהחמירו בו [דף קג ב] שלא להעלותו עם בשר על השלחן משא"כ בשאר איסורים שאם אוכל עם העובד כוכבים על השלחן מעלה עליו יין נסך ושאר איסורים

השו"ע העתיק לשון הרמב"ם

שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פח סעיף א

א אפילו בשר חיה ועוף, ב א < אסור להעלותו (א) על שלחן שאוכל עליו גבינה, <א (א) [א] שלא יבא לאכלם (ב) יחד. אבל בשלחן שסודר עליו התבשיל, מותר ליתן זה בצד זה.

ט"ז על שולחן ערוך יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן פח סעיף א

(א) (פמ"ג) שלא יבוא לאכלם יחד. ואף על פי דכשאוכלם יחד נמי ליכא איסור דאורייתא שאין איסור אלא דוקא דרך בישול יחד ונמצא דהוי גזירה לגזירה **בגמרא אמרי' דבכה"ג גזרינן גזירה לגזירה :**

פרי מגדים יורה דעה משבצות זהב סימן פח ס"ק א

(א) שלא. כתב הט"ז דבגמרא אמרינן דגזרינן גזירה לגזירה כה"ג. הלשון מגומגם חדא דהוה ליי למימר דבשר עוף אי נמי דרך בישול לא הוה כי אם דרבנן ועוד **דבגמרא לא אמרו דכה"ג גזרינן גזירה לגזירה ואדרבה רש"י פי' דמשום הכי לאביי גזרינן העלאה אטו העלאה ואכילה בבהמה דהוה חדא גזירה דהעלאה היינו אכילה שוודאי יאכל יע"ש והוא רק חדא גזירה ואף למה דמשני אלפס רותח הכין הוא דגזרינן העלאה אטו העלאה באלפס רותח בשר בהמה. ועיין בלחם משנה פרק ט' ממאכ"א הל' כ' ובכנה"ג בהגהות הטור אות ג' יע"ש והטור ושו"ע נקטו לשון הר"מ שלא יבוא לאוכלם מפרשים שלא כדברי רש"י אלא דאביי אמר כה"ג גזרינן גזירה לגזירה כיון דלא בדיל מיניה דכל א' באפי נפשיה שרי ...**

העלאה בב"ח ובשאר איסורים על פי הש"ך פח, ב:

ש"ך יורה דעה סימן פח ס"ק ב

ב (פמ"ג) אסור להעלות על השלחן. ונראה דוקא בשר אסור להעלות על השלחן שאוכל חלב או איפכא משום דלא בדילי אינשי מיניה מפני שכל אחד היתר בפני עצמו אבל מותר להעלות בשר נבילה על השלחן שאוכל עליו בשר כשירה וכן מבואר בדברי הר"ן ומביאו ב"י בסימן צ"ז מיהו ממ"ש הרא"ש בפירושו לנדריים סוף דף מ"א גבי המודר הנאה מחבירו אוכל עמו על השלחן וז"ל ולא חיישינן שמא יאכל עמו דכיון שהדירו מסתמא שונאים זא"ז טפי מב' אכסנאים האוכלים על שלחן א' זה בשר וזה גבינה עכ"ל ומביאו ב"י לקמן סי' רכ"א משמע דאפילו בשאר איסורים נמי דינא הכי וי"ל דנדריים כיון שאינו אסור אלא מצד נדרו חשוב כבשר וחלב שכל א' היתר בפני עצמו אבל בשאר איסורים י"ל דמודה הרא"ש.

והא דכתב הרשב"א בתשובה ס"ס קע"ז ומביאו ב"י בא"ח סימן ת"מ דעובד כוכבים הבא עם חמצו לבית ישראל אסור להעלותו עמו על השלחן כו' ופסק כך בש"ע שם נראה דהתם משום חומרא דחמץ שאני דכיון דחמץ במשהו רחוק הוא שלא יתערב פירור א' משל עובד כוכבים בשל ישראל כמ"ש הרשב"א שם תדע דהא אפילו בהפסק מפה קאסר התם.

אכן מדברי הא"ח שהביא הב"י לשם לא משמע הכי לכאורה שכתב שם וז"ל אם רוצה העובד כוכבים לאכול חמץ בבית ישראל מותר ואפילו על שלחן ישראל קרוב הדבר להתיר זה מצה וזה

חמץ דומיא דשני אכסנאים ע"כ ומדהתיר מטעמא דומיא דשני אכסנאים דוקא מכלל דס"ל דאפילו דבר שהוא אסור בפני עצמו אסור להעלות עמו על השלחן. ומ"מ דברי הר"ן נראים וכן משמעות כל הפוסקים שלא כתבו איסור זה אלא גבי בשר וחלב.

וגם נ"ל דהא"ח מודה לזה אלא דשאני התם דעל הלחם יחיה האדם ורגיל בו כל השנה ולא בדילי אינשי מיניה וכה"ג כתב הרא"ש בפרק אין מעמידין גבי בישול עובד כוכבים דפת צריך הרחקה טפי משום דעל הלחם יחיה האדם ומביאו ב"י לקמן ר"ס קי"ד ע"ש תדע דהא ע"כ הר"ן גופיה מודה בלחם דהא אמרינן ר"פ כ"ה דף ק"ד ע"ב חלת ח"ל אי לאו דהיא דרבנן הוי גזרינן העלאה אטו אכילה (וע"ל סימן שכ"ג ס"ק ב') אף על גב דאסירה באפי נפשה א"ו דבלחם שייך למיגזר טפי ודו"ק, ולפי"ז אסור להעלות לחם של איסור על השלחן כדרך שאסור בבשר וחלב:

העולה מהאמור:

- א. בב"ח - לא בדילי אינשי מיניה ולכך אסור להעלותם על השולחן.
- ב. שאר איסורים - מותר להעלותם כיון דבדילי אינשי מיניהו.
- ג. איסור נדר - בשני בנ"א שרי מדשונאים זה את זה. באדם אחד אסור דלא בדיל מיניה מדאינו אסור מחמת עצמו.
- ד. פת אפי' משאר איסורים - אסור להעלותה וכדמוכח מדין חלה והסיבה לכך היא משום דעל הלחם יחיה האדם ולא בדיל מיניה.
- ה. איסור חמץ - אסור אפי' בהפסק מפה, ובאינם מכירים זה את זה, משום דחיישינן לאיסור משהו.

דעות ושינוי בב"ח ובגילוי ערוה

ועתה יש לחקור מאי דקתני בברייתא "ולא אסרו אלא בתפיסה אחת" האם זהו ביאור בדין הנזכר ברישא, וכאילו אמרה הברייתא מאי טעמא זה בא מן הצפון זה בא מן הדרום שרי לפי שלא אסרו אלא כעין תפיסה אחת. או דילמא האי סיפא לא שייכא לרישא והוי דין נוסף המלמד שגם באופן שאסרו אכילת ב' אכסנאים היינו דוקא בכעין תפיסה אחת.

ושורש החקירה הוא במשמעות "תפיסה אחת" האם הוי דין באוכלים או דין בצורת אכילתם. עיין רש"י ותוס' ומתבאר בהם שנחלקו בזה הי"מ בתוס' כנגד רש"י ופירוש קמא בתוס'. לדעת הי"מ בתוס' פירוש "תפיסה אחת" הוא באוכלים וסלקא דעתך שהכוונה לומר שיהיו האוכלים מקושרים כ"כ שאוכלים מהוצאה אחת, ולכך פריך תפיסה אחת סלקא דעתך, וכי בלאו הכי לא יאסרו, ומשני כעין תפיסה אחת דהיינו שמכירים זה את זה. ולפ"ז כוונת הברייתא לומר בא מן הצפון ומן הדרום שרי מדאין מכירים זה את זה, ולא אסרו אלא בכעין תפיסה אחת היינו שמכירים זה את זה. נמצא דרישא וסיפא הוי דבר והפוכו וראית הגמ' מכל דין הברייתא.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף יג עמוד א

איבעיא להו: נדה, מהו שתישן עם בעלה היא בבגדה והוא בבגדו? - אמר רב יוסף, תא שמע: העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל, דברי בית שמאי. בית הלל אומר: לא עולה ולא נאכל. - שאני התם **דליכא דיעות**. הכי נמי מסתברא, דהיכא דאיכא דיעות שאני, דקתני סיפא, רבן שמעון בן גמליאל אומר: שני אכסניים אוכלין על שלחן אחד, זה אוכל בשר וזה אוכל גבינה - ואין חוששין. - ולא אתמר עלה, אמר רב חנין בר אמי אמר שמואל: לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה, אבל מכירין זה את זה - אסורים. והני נמי - מכירין זה את זה נינהו - הכי השתא!

התם - דיעות איכא, שינוי ליכא. **הכא - איכא דיעות, ואיכא שינוי 9.**

איכא דאמרי: תא שמע, רבן שמעון בן גמליאל אומר: שני אכסניים אוכלין על שלחן אחד, זה בשר וזה גבינה. ואתמר עלה, אמר רב חנין בר אמי אמר שמואל: לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה, אבל מכירין זה את זה - אסור. והני נמי - מכירין זה את זה נינהו. - התם - דיעות איכא, שינוי ליכא, **הכא - איכא דיעות ואיכא שינוי**. תא שמע: לא יאכל הזב עם הזבה משום הרגל עבירה. - הכי נמי: דיעות - איכא, שינוי ליכא.

משמע שהוא בבגדו וכו' מותר ושינוי ודעות מועיל גם בב"ח כפירוש הראשון של תוס'.

תא שמע: (יחזקאל יח, ו) "ואל ההרים לא אכל, ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל, ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרבו", מקיש אשה נדה לאשת רעהו. מה אשת רעהו - הוא בבגדו והיא בבגדה אסור, אף אשתו נדה - הוא בבגדו והיא בבגדה אסור. שמע מינה.

משמע מכאן שמסקנת הגמ' שגם דיעות וגם שינוי לא מועיל. ואם כן גם בשניים המכירים על שולחן אחד לא מועיל היכר. ומשמע כפירוש שני של תוס'.

ופליגא דרבי פדת, דאמר רבי פדת: לא אסרה תורה אלא קורבה של גלוי עריות בלבד, שנאמר איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה¹². ... תני דבי אליהו: מעשה בתלמיד אחד ששנה הרבה וקרא הרבה, ושימש תלמידי חכמים הרבה, ומת בחצי ימיו. והיתה אשתו נוטלת תפיליו ומחזרתם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ואמרה להם: כתיב בתורה כי הוא חייך ואורך ימיו, בעלי ששנה הרבה וקרא הרבה, ושימש תלמידי חכמים הרבה - מפני מה מת בחצי ימיו? ולא היה אדם מחזירה דבר. פעם אחת נתארחתי אצלה והיתה מסיחה כל אותו מאורע. ואמרתי לה: בתי, בימי נדוּתך מה הוא אצלך? אמרה לי: חס ושלום, אפילו באצבע קטנה לא נגע בי. - בימי לבוּניך מהו אצלך? - אכל עמי, ושתה עמי, וישן עמי בקירוב בשר, ולא עלתה דעתו על דבר אחר. ואמרתי לה: ברוך המקום שהרגו, שלא נשא פנים לתורה, שהרי אמרה תורה ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב. כי אתא רב דימי אמר: מטה חדא הואי. במערבא אמרי, אמר רב יצחק בר יוסף: סינר מפסיק בינו לבינה.

(9). ומלשון הגמרא נראה דבהכרא לבד לא סגי, אלא בעינן אף דיעות. ולפי זה צריך לומר, דאף להפוסקים שהתירו להעלות על השלחן בשר וחלב על ידי היכר [בהפסק מפה וכדומה], היינו דוקא בשני בני אדם האוכלים, ולא באדם אחד. שפת אמת.

(12). כן פירש רש"י. וכתבו תוספות דלא נהירא. שלא מסתבר דיחלוק רבי פדת אמתניתין ד"לא יאכל הזב עם הזבה". לכך פירשו, דכיון דלרבי פדת אין איסור מן התורה אלא בגילוי עריות ממש, אין לנו לאסור מדרבנן, אלא קריבה דהוי דומיא דגילוי עריות, דהיינו בלא שינוי. אבל אי איכא דיעות ושינוי לא גזרינן. והרמב"ן פירש, דפליג על רב פדת, משום שרב יוסף בא להוכיח השתא, שאיסור שכיבה אינו משום חשש ביאה כדבעי למימר בתחלה, אלא דעצם השכיבה אסורה מן הדין, משום קירוב בשר. ולרבי פדת אין לאסור מטעם זה. שהרי לשיטתו אין איסור מדאורייתא בקריבה בכל העריות [מלבד מאשת איש]. ומאחר דאינו אלא משום חשש ביאה, במקום היכרא ליכא למיחש להכי.

(13). אבל תנא דברייתא סבר, דקירוב בשר אסור מן התורה. והרמב"ם בפרק כ"א מאיסורי ביאה פסק כוותיה, וכתב דלוקה מן התורה. ודריש הכי לקרא: "לא תקרבו לגלות ערוה", כלומר, לא תקרבו לדברים המביאין לידי גילוי ערוה. והוא סייג מן התורה! כדאיתא באבות דרבי נתן בהא מילתא, "עשה סייג לדבריך, כשם שעשה הקדוש ברוך הוא סייג לדבריו". ובספר המצוות מצוה שני"ג, הביא בזה דרשת התורת כהנים: אין לי אלא שלא יגלה. מנין שלא יקרב? תלמוד

לומר "ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב". אין לי אלא נדה. מנין לכל העריות? תלמוד לומר "לא תקרבו לגלות ערוה". אבל הרמב"ן שם נחלק עליו, וכתב דאין דרשה זו אלא אסמכתא בעלמא. ואין בזה מלקות מן התורה.

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף יג עמוד א

מהו שתישן עם בעלה הוא בבגדו והיא בבגדה. פ"י במטה אחת וכדפרש"י ז"ל וכדמוכח כולה סוגיין, ומייתי ראייה לאיסורא מעוף וגבינה בשולחן אחת דאסור וכש"כ הכא דאיכא יצה"ר טפי ואיכא חשש איסורא דאורייתא, דאילו בשר עוף בחלב דרבנן הוא, וק"ל טובא מאי קא מספקא לן והלא גדולה מזו אמרו שאינה מצעת לו את המטה בימי נדתה בפניו מיהת כדאיתא בכתובות (ס"א א'), וי"ל דההיא מימרא דרב הונא היא, וממתני' או מתניתא היא דבעו למיפשטה, ודכוותה בתלמודא כדפרישית בנדריס.

ופליגא דר' פדת. פרש"י ז"ל דאילו לר' פדת לא אסרה תורה בעריות אלא תשמיש המטה בלבד ממש, וכיון דכן ליכא לפרושי קרא דיחזקאל הוא בבגדו והיא בבגדה בעריות, ורבנן הוא דאסרו קירוב בשר ואסרו ג"כ הוא בבגדו והיא בבגדה בעריות, ודילמא באשתו נדה קירוב בשר גזרו, אבל לא כשהוא בבגדו והיא בבגדה, והקשו בתוספות ומאי עביד ר' פדת במתני' דלעיל, ולפי פ"י רש"י ז"ל לאו קושיא דאיהו ז"ל פ"י דרב יוסף הוא דפשיט ליה מדרשא דקרא דדריש איהו הכי, ובתוספות פירשו ופליגא דר' פדת הא דמפקת ליה מדרשא דהאי קרא דמשמע דהכי דינא מדאורייתא, ואילו ר' פדת סבר דלא אסרה תורה אלא גילוי עריות ממש, אבל מדרבנן מודה הוא דאסור, וההיא ברייתא אסמכתא דרבנן היא, ולי נראה דחס ושלום שיאמר ר' פדת שיהא קירוב בשר מותר בעריות ובנדה וכש"כ באשת איש, והכי פירושו ופליגא דר' פדת אהך ברייתא דדריש הכא לאיסור [הוא ב]בגדו [והיא] בבגדה, דאיהו לא דריש ליה אלא לקריבה של גילוי עריות, דהיינו קירוב בשר, כדקאמר קרא לא תקרבו לגלות ערוה, וכדאמר לה אליהו לקמן שהתורה אמרה ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לאסור קירוב בשר, אבל הוא בבגדו והיא בבגדה איסורא דרבנן הוא, וכן הלכה.

והא דתנן לא יאכל הזב עם הזבה וכו'. יש אומרים דבקערה אחת הוא דאסור, ונראין [ה]דברים דבשלחן אחד קאמר ואפילו כל אחד בקערה שלו כדריהטא כולה סוגיין וכפשטה דמתני', ועכשו נהגו לאכול בשלחן אחד, ויש אומרים דבשלחנות שלהם [שהיו] קטנות הוא דאסור, וכל היכא דאיכא בניו ובני ביתו ודאי שרי, ובשר וגבינה נמי היכא דאיכא שינוי שרי כדמשמע לעיל קצת, וכן נהגו.

ביאור הגר"א יורה דעה סימן פח

(ב) (ליקוט) אם עשו היכר כו'. זו היא לפי ראשון שבתוס' אבל לפי השני שם אסור. וכ"כ הרא"ש שם וכ"פ בהגמ"ר פ"ק דשבת דאסור. וכי אף על גב דאמרינן בפ"ק דשבת (י"ג א') הכי השתא התם דעות איכא שינוי ליכא משמע דהיכא דאיכא שינוי מותר ההיא דיחוייא היא דלא תפשוט מינה אבל למסקנא הא אמרינן ת"ש אל ההרים לא כו' ואיכא למימר דה"נ באכילה. מס' ראבי"ה עכ"ל שם (ע"כ):

(ליקוט) ואפי' מכירים כו'. עמ"ש במ"א דזהו לפי ראשון של תוס' ורא"ש ומרדכי, אבל לפי השני אסור כמ"ש שם ושם להדיא. וע"ל סי' קצ"ה סי"ג א"כ יש שום כו' וכ"כ המרדכי בפ"ק דשבת וסמ"ג ושי"פ. וכי מדקאמר שם התם דעות איכא שינוי ליכא ת"ש לא יאכל כו' ה"נ דעות כו' והוא לכאורה תמוה הא זה לפי הס"ד, אבל לפי המסקנא הא איפשוט דאפילו בבגדו ובבגדה אסור. וכן הקשה בהגמ"ר שם והוא כפי שני של תוס' דחולין הנ"ל דאסור? ואף שי"ל דאף דשינוי לא מהני מ"מ הפסק אפשר דמהני. אין לדחוק דהא אמרינן שם סינר מפסיק בינו לבינה ושינוי ודאי דלא מהני.

אבל כי מעיינת ביה ניחא דאמרינן שם ופליגא דר' פדת כו' ועתוס' שם ד"ה ופליגא כו'. ורש"י דפי' כו' וכי ומפרי"ת דפליגא דר"פ כו' והשתא ע"כ מוכח דבבב"ח ע"כ מותר בשינוי. דאל"כ לא מוכח דפליגא, וה"ה לאכול עם הנדה דדמי לבב"ח, כמ"ש בגמ' שם ולא דמי לשכיבה דאסור מן התורה משום לא תקרבו. וכמשי"ש שלא נשא פנים לתורה שהרי אמרה תורה ואל אשה כו' ור"ל על השכיבה כמשי"ש **כי אתא רב דימי כו' במערבא כו' ועתוס' שם ולפ"ז מוכח כפי' הראשון של תוס' הנ"ל (ע"כ):**

ד.

פסק הרמב"ם (מא"ס פ"ט הל' כ"א) שני אכסנאים שאינם מכירים זה את זה אוכלין על שולחן אחד זה בשר וזה גבינה מפני שאין זה גס לבו בזה כדי שיאכל עמו עכ"ל. ומוכח מיניה דכל שמכירים זה את זה אסורים בכל ענין וכפירוש הי"מ שבתוס', וכן כתב מרן הכ"מ שם ובב"י אר"ח סי' קע"ג, וכן דקדק מסתמיות הר"ף. למרות זאת פסק מרן כשיטת התוס' בפירוש קמא כיון שכך מנהג העולם להקל בהפסק. וכזאת סתם הטור באוה"ח שם וגם בי"ד הביא זאת בסתם וי"א.

שאלה - אדם שמעלה על שולחנו גבינה בשעה שאוכל בשר או להיפך האם יועיל הפסק או שינוי להתיר אכילתו בכך.

תשובה - כתבו בספר קהל יהודא הספרדי, ובספר בגד ללבוש, ובשו"ת מהר"ם מרוטנבורג האחרונים לאסור כיון דליכא דעות ובעינן דעות ושינוי, הביאם הדרכ"ת וכה"ת. מיהו כתב בזבחי צדק דאם איכא שינוי ושומר מהני

דהו"ל דעות ושינוי (מיהו עיין חכמ"א דמוכח מיניה להיתירא וצ"ע).
ואף שכתב הגרע"א בשם גן המלך דאסור להעלות העוף על שולחן שאוכל
גבינה ואפ' שומר לא מהני, י"ל דאיירי התם בלא שינוי ולכך הו"ל דעות בלא
שינוי הא בתרוויהו שרי.

ה.

כתב בשו"ת בית יעקב (סי' י"ב) דמי שאכל בשר ולא עברו עליו ר"ש אסור לו
לישב בצד האוכל גבינה שמא יתן לתוך פיו. והוכיח דבריו מחולין דף (ז) גבי

אשת חבר שלא תטחון עם אשת ע"ה דחיישינן שתתן לתוך פיה. וחלק עליו
הפמ"ג (מש"ז אות ב') דהתם בשעת מלאכה חיישינן שמא בשעת מלאכתה לאו
אדעתה ותתן לפיה, אולם ביושב בצד השולחן לא אשכחן שאסרו חז"ל אלא
במעלה בשר וגבינה. ולפ"ז היה מקום לאסור להתעסק במאכלי חלב כל שלא
עברו עליו ר"ש מאכילת בשר, וכמו"כ שלא להאכיל בניו הקטנים חלבי כשעודנו
בשרי. אלא שגם בזה י"ל דלא אשכחן שגזרו להתעסק אלא בדבר שהוא גופו של
איסור אבל בדין הרחקה לא גזרינן כולי האי, וע"ש בפמ"ג דכתב דבכה"ג הו"ל
גזירה לגזירה בחשש רחוק, וכ"כ ביד אפרים ע"ש. מיהו בדבר שעשוי מדרכו ליתן
לפיו מודה לאסור.